

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 788/2021
22.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Радомир Спасојевић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Колубара“ Ваљево, чији је пуномоћник Милош Мандић, адвокат из ..., ради исплате добити, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3534/20 од 24.11.2020. године, у седници одржаној 22.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3534/20 од 24.11.2020. године, тако што се одбија жалба тужиле и потврђује пресуда Основног суда у Ваљеву П1 39/20 од 14.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 39/20 од 14.10.2020. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужиле тражила да се на основу учешћа тужиле у оствареној добити у пословној 2018. години, обавезе тужени да јој плати 64.597,00 динара са законском каматом почев од 27.12.2019. године до исплате. Ставом другим изреке тужиле је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка од 21.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3534/20 од 24.11.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиле, на основу учешћа тужиле у оствареној добити у пословној 2018. години, плати 64.597,00 динара са законском каматом почев од 27.12.2019. године до исплате. Ставом другим изреке преиначено је и решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене одлуке, тако што је обавезан тужени да тужиле накнади трошкове првостепеног поступка од 33.967,76 динара. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиле накнади трошкове другостепеног поступка од 20.967,76 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Сл. гласник РС", бр. 72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилца је била у радном односу код туженог до 21.12.2018. године, када јој је радни однос престао због остваривања права на старосну пензију. Дана 20.09.2019. године, Надзорни одбор туженог је донео Одлуку о расподели добити за 2018. годину у износу од 10%, односно у висини од укупно 2.189.035,66 динара, који ће бити исплаћен запосленима по основу доприноса пословном успеху послодавца. Решењем од 04.10.2019. године Скупштина Града Ваљева је дала сагласност на ову одлуку. Одлуку о критеријумима за расподелу добити тужени је донео 25.12.2019. године, којом је одређено да право на исплату добити имају сви запослени који су у радном односу код туженог на дан доношења ове одлуке, односно на дан 25.12.2019. године. Тужилца је у току 2018. године била у радном односу код туженог 11 месеци и 21 дан, а оценом налаза и мишљења судског вештака је утврђено да износ накнаде који би тужилци требало да припадне по овом основу износи 64.597,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев за исплату добити, јер јој је иста исплаћена у складу са Одлуком туженог о критеријумима за расподелу, с обзиром да тужилца није била у радном односу код туженог на дан доношења Одлуке о критеријумима за расподелу добити, што је по овој одлуци био критеријум за признавање и исплату добити. Првостепени суд налази да се у конкретном случају не ради ни о дискриминацији тужилце, јер она није била у истој чињенично-правној ситуацији са запосленима којима је то право признато.

Другостепеном одлуком је преиначена првостепена пресуда и тужбени захтев усвојен, уз закључак суда да послодавац има право да донесе одлуку о расподели добити, али при том мора поштовати одредбе о забрани дискриминације, што у конкретном случају није учињено, када је тужилци искључено право на добит остварену у 2018. години, само на основу чињенице да на дан 25.12.2019. године није била у радном односу код туженог, иако је у 2018. години, у којој је остварена добит која се дели, радила 11 месеци и 21 дан.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијаном одлуком погрешном применом материјалног права преиначена првостепена одлука и тужбени захтев усвојен.

Наиме, учешће запосленог у добити оствареној у пословној години, применом члана 14. Закона о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/05 ... и 95/18), може се утврдити уговором о раду или одлуком послодавца у складу са законом и општим актом, што значи да је право запосленог на учешће у добити оствареној у пословној години, предвиђено као могућност, а ово право запосленог, одредбом члана 16. и 17. Закона, није одређено као обавеза послодавца. Ово право утврђује послодавац уговором о раду

или одлуком надлежног органа, што је у конкретном случају учињено одлуком Надзорног одбора, донетом у складу са годишњим обрачуном туженог.

На основу финансијског извештаја тужени је донео Одлуку о расподели добити за 2018. годину Надзорни одбор, на коју је Скупштина Града Ваљева дала сагласност решењем од 04.10.2019. године, а 25.12.2019. године тужени је донео и Одлуку о критеријумима за расподелу добити, којом је утврдио политику и критеријуме расподеле, по којима ово правом припада само запосленима који су на дан 25.12.2019. године били у радном односу код туженог. С обзиром да тужени није акционарско друштво, да би право на расподелу добити оствареној у одређеној пословној години - у виду дивиденде, имали сви запослени који су радили у тој пословној години, нити је уговором о раду предвиђена расподела добити, а овом исплатом није вршена исплата зараде по основу добити остварене у току 2018. године, то право на учешће у добити предузећа запослени могу остварити само на основу одлуке надлежног органа послодавца, који одређује како могућност и право на расподелу добити, тако и критеријуме за његову поделу. У конкретном случају то је и учињено одлуком Надзорног одбора туженог о расподели добити од 20.09.2019. године, а критеријуми су утврђени одлуком истог органа од 25.12.2019. године, којом је то право признато само запосленима који су на дан њеног доношења (25.12.2019. године) били у радном односу код туженог.

Из наведеног произилази да су одлуке туженог о расподели и критеријумима за поделу добити остварене у 2018. години, донете у поступку и на основу овлашћења послодавца из члана 14. Закона о раду, да према овако утврђеним критеријумима, приликом одређивања круга лица која имају право на добит, ово право није признато тужили, јер на дан 25.12.2019. године није била у радном односу код туженог, па Врховни касациони суд налази да је првостепеном одлуком правилно примењено материјално право, када је тужбени захтев тужиле одбијен, као неоснован.

Правилно првостепени суд закључује да тужилца није дискриминисана када јој није исплаћена добит за остварене резултате у 2018. години, с обзиром да је расподела вршена на основу Одлуке туженог од 25.12.2019. године, по којој је ово право признато само запосленима који су на дан 25.12.2019. године били у радном односу код туженог. Како је тужилци радни однос код туженог престао 21.12.2018. године, то тужилца није била у истој чињенично-правној ситуацији са запосленима којима је то право признато овом одлуком, па се не може говорити о дискриминацији приликом исплате добити. То даље значи да би се евентуално могло говорити само о дискриминацији одређеног броја запослених међу којима је и тужилца, учињене одлуком туженог од 25.12.2019. године, приликом одређивања критеријума за одређивање круга запослених којима је то право признато, али се закључак о дискриминацији може донети тек након оцене оправданости разлога за одређивање оваквих критеријума. Међутим, како тужилца тужбом није тражила и поништај наведене одлуке туженог од 25.12.2019. године, нити је она поништена у претходно правноснажно окончаном законом прописаном поступку, то не може основано у овом поступку потраживати исплати добити само на основу чињенице што је радила у години у којој је остварена добит, а која се одлуком туженог дели само запосленима који су на дан доношења критеријума за расподелу били у радном односу код туженог.

Имајући у виду изнето, Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом туженог указује да је побијаном другостепеном одлуком усвојен тужбени

захтев уз погрешну примену материјалног права, па је на основу члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио жалбу тужиље и потврдио првостепену одлуку.

Тужени је успео у поступку по ревизији па би, применом члана 154. ЗПП, имао право на накнаду трошкова овог поступка, али му исти нису досуђени с обзиром да исте ревизијом није тражио ни ближе определио.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић